

**การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1***
**ADMINISTRATION OF THE SCHOOL'S STUDENT SUPPORT SYSTEM
UNDER THE OFFICE OF CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1**

กรดา มลิลลา

Kronrada Malila

เพ็ญญา สุขเสริม

Pennapa Sukserm

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: kronrada.20@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นการวิจัยแบบการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 327 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 มีค่าความเชื่อมั่น .972 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ T - Test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงานและประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน

* Received 22 December 2020; Revised 30 December 2020; Accepted 17 January 2021

ไม่แตกต่าง 3) ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีการวางแผนปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จัดเก็บเอกสารการปฏิบัติงาน มีการประชุมทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ครูศึกษาแนวทางเกณฑ์วิธีการคัดกรอง เพื่อคัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มได้ถูกต้อง และมีการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มีการสนับสนุนนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสมองและทุกด้าน

คำสำคัญ: การบริหาร, ระบบดูแลช่วยเหลือ, นักเรียน

Abstract

The objectives of this research article were to study the management of the support system Students and comparing the views of the teacher civil servants on the administration of the student support system in the school. Under the Office of Chaiphum Primary Educational Service Area 1. Classified by position and experience And to study suggestions for the administration of the student care system in the educational institution Under the Office of Chaiphum Primary Educational Service Area 1, it was a survey research. The sample consisted of 327 people by simple random sampling. The instruments used for collecting the information are the exam. Have a confidence factor of .972. and a structured interview. The statistics used for data analysis consisted of mean, percentage and standard deviation using T - Test. The qualitative data were analyzed for content. The research results were found that 1) The state of the school's administrative management system Affiliated with Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1, according to the opinions of the school administrators and teachers as a whole. Very level 2) The results of the comparison of opinions between the school administrators and the teachers on the management of the school's student support system. Under the Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1, classified by work position and work experience, it was found that the overall and the individual aspects were not different. 3) Suggestions for the administration of the student support system should be planned and facilitated in the work. Storage of operational documents There are regular meetings for all parties to find ways to prevent and solve student problems. Teachers study screening method guidelines In order to properly separate students into groups And there is a

good coordination between government agencies There is support for students with brain and all aspects of problems.

Keywords: Administration, Support System, Students

บทนำ

การจัดการศึกษาทุกยุคทุกสมัยล้วนมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามความมุ่งหวังของสังคมโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับ กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพ ที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี ได้รับการดูแล ให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกัน ความปลอดภัย ได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหาซึ่งระบุไว้ ดังนี้ หมวด 2 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาตามมาตรา 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตราที่ 64 นักเรียนนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในโรงเรียนให้ดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียน ตลอดจนการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มี

ประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูทุกคนในโรงเรียน ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดและถูกต้องเหมาะสม รู้จักพัฒนาตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ แต่ที่ผ่านมาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นเท่าที่ควร เหตุสำคัญเพราะครูที่ปรึกษาภาระมาก จนไม่มีเวลาดูแลเด็ก โรงเรียนยังไม่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2547)

จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 อันเป็นหนทางการช่วยเหลือการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมและเป็นข้อมูลในด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 125 คน และครูผู้สอน จำนวน 202 คน รวมทั้งสิ้น 327 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการการส่งต่อนักเรียน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC)

3.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน แล้วนำมาหา

3.4.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อและรายรวม โดยค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .585 - .977

3.4.2 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ .994 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3.5 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.6 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.6.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน

3.6.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.6.3 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่เป็นสถานที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยจากข้าราชการครูจำนวน 327 คน

4.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 10 คน ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

4.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน มีคุณสมบัติ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป

4.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 4 คน มีคุณสมบัติ ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.1.2 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทดสอบโดยใช้ค่าที (T – Test แบบ Independent Samples)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5.2.1 จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

5.2.2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

1.1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำทะเบียนนักเรียนประจำชั้นจากทะเบียนสะสมและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนประจำชั้น และการสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลครอบครัว เศรษฐกิจ สุขภาพและความสามารถพิเศษ และการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนตามลำดับ

1.2 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนระดับโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานแก่ครูในการคัดกรองนักเรียน และการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลของเพื่อนนักเรียน และการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลของครูตามลำดับ

1.3 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด รองลงมา ได้แก่ การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละระดับชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และการจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญ และการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.4 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

จัดนักเรียนเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา ได้แก่ นำนักเรียนในประจำชั้นไปร่วมทำบุญที่วัดในวันสำคัญ และจัดบรรยายภาคภายในโรงเรียนให้र्मรื่น น่ายู่ และห่างไกลสารเสพติด จัดวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการเข้าแถวเคารพธงชาติการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล และการประเมินผลในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ตามลำดับ

1.5 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปผลการดำเนินการส่งต่อนักเรียนของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรม และการเยี่ยมและให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีปัญหา และการส่งต่อนักเรียนของครูที่ปรึกษาไปยังครูอื่น ภายในสถานศึกษา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูฝ่ายปกครองหรือครูอื่น ๆ ที่เหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงาน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรมีการเข้าถึงข้อมูลนักเรียนมีการบันทึกเป็นเอกสารสะดวกแก่การค้นหาและเป็นสิ่งที่ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความช่วยเหลือได้ถูกทางและถูกต้อง ในการให้ข้อมูลนักเรียนและผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อจะได้มีข้อมูลถูกต้องในการช่วยเหลือนักเรียนควรหาวิธีการให้ครูทุกคนได้ศึกษาเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบและแปลผล จะทำให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ติดตามผลและดูแลได้มากขึ้น ควรรู้จักเด่นและความสามารถของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมตามการแยกประเภทของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องมีวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาคูแลนักเรียนได้เมื่อนักเรียนอยู่ในบริเวณสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลนักเรียนและต้องช่วยกันแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งต่อจากสถานศึกษามีการประสานงานดีที่ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มีการสนับสนุนนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสมองและทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความเห็นตรงกันในด้านความสำคัญของกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การส่งต่อนักเรียน ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ดังที่ สุภาพ อัยยะ ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก (สุภาพ อัยยะ, 2552) และ ฌณภัช รุ่งโรจน์ ได้ทำการวิจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ฌณภัช รุ่งโรจน์, 2553)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงานและจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีส่วนร่วม จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกันและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ดังที่ นฤมล มะลิวัลย์ ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหารและครู ที่มีตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีสภาพการบริหารงานตาม

มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรังโดยรวมไม่แตกต่างกัน (นฤมล มะลิวัลย์, 2552) และอัญชลียา ยอดมัน ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน (อัญชลียา ยอดมัน, 2559)

3. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่สำคัญคือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดอบรมชี้แจงให้ครูผู้สอน และ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของระเบียบสะสมซึ่งสามารถทำให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้มาก ยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากกิจกรรมบางกิจกรรมมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณ ควรจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรม เหมาะสมมากขึ้น ขอความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และระบุถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อหาแนวทาง ป้องกันและแก้ไขด้วยกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็น กระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญ ให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้อง ได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมและทันการณ์ ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยใน สภาพสังคมปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

3.2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรตระหนักถึง นักเรียนเป็นรายบุคคลตลอดเวลาโดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ และมีการติดต่อกับผู้ปกครอง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วนให้เป็นปัจจุบัน ดังที่เกษมสุข อันตระโลก กล่าวว่าระบบดูแลนักเรียนว่า ระบบดูแลนักเรียนหมายถึงกระบวนการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมี บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการส่งเสริม พัฒนาป้องกัน

และแก้ไขปัญหา ให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมีความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (เกษมสุข อันตระโลก, 2557) และวิลโลว์ รุ่งโรจน์แสงจินดา กล่าวไว้ว่าการรู้จักนักเรียนรายบุคคลเป็นการรู้จักข้อมูลที่จำเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว อันจะทำให้ครูประจำชั้นมีความรู้ความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น (วิลโลว์ รุ่งโรจน์แสงจินดา, 2556)

3.3 ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการด้วยการใช้ข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลมาดำเนินการ ต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และจำเป็นต้องประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ดังที่กนิษฐา แก้วจินดา กล่าวไว้ว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลมาพิจารณาเพื่อจำแนกนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเด็กพิการ/กลุ่มเสี่ยงและครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม (กนิษฐา แก้วจินดา, 2559)

3.4 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูทุกคนในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน ควรมีการให้ความรู้ด้านภาวะเสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรม กิจกรรมที่สำคัญสำหรับโรงเรียนที่ควรจัด คือ กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเป็นประจำ จะทำให้ครูผู้สอนทราบถึงปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี ดังที่ราตรี เหล่าหะเกียรติ กล่าวว่ากิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาควรร่วมจัดกิจกรรมกับนักเรียนสามารถจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ตามความเหมาะสม ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและผู้อื่น สร้างความรู้จักกันและกันระหว่างครูที่ปรึกษาและนักเรียน ครูที่ปรึกษาสามารถส่งเสริม สนับสนุน ป้องกันและแก้ไขให้นักเรียนตามความต้องการได้ (ราตรี เหล่าหะเกียรติ, 2541)

3.5 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นควรติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองในเบื้องต้น เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและร่วมกันดำเนินการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขต่อไป ดังที่จตุภรณ์ นิสสัย กล่าวไว้ว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นการดำเนินงานให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดในการที่จะป้องกันปัญหาวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง (จตุภรณ์ นิสสัย, 2558)

3.6 ด้านการส่งต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นควรมีการศึกษาเพื่อรับทราบข้อมูลแท้จริงของนักเรียน มาดำเนินการแก้ไขปัญหาและส่งต่อกับบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป

ดังที่ วิดา อินทร์จจิตร กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาเมื่อได้ดำเนินการตามกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 4 ด้านแล้ว ยังไม่ช่วยเหลือนักเรียนได้เพราะบางครั้งปัญหาของนักเรียนรุนแรงยากต่อการแก้ไข หรือดำเนินการแก้ไขต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะให้การช่วยเหลือ (วิดา อินทร์จจิตร, 2548)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ควรใช้เครื่องมือแบบทดสอบที่มีความหลากหลายให้เหมาะสมกับนักเรียนทุกช่วงวัย เพื่อการแยกกลุ่มนักเรียนแก้ไขปัญหาคัดกรองชัดเจน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาในนักเรียน ควรประสานความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาให้การดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนเป็นระบบมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา แก้วจินดา. (2559). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- กระทรวงสาธารณสุข. (2554). คู่มือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: กิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2547). สารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จตุกรณ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณปภัช รุ่งโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล มะลิวัลย์. (2552). สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ราตรี เหล่าหะเกียรติ. (2541). การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิดา อินทร์จางิต. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิไล รุ่งโรจน์แสงจินดา. (2556). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการใช้หลักจิตวิทยาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุภาพ อัยยะ. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

อัญหลิยา ยอดมัน. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.